

K R O N I K A

ISSN 1392-1681

DIPLOMAI POLITIKOS MOKSLŲ STUDENTAMS

Birželio 27 dieną Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje vyko iškilminga Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto (VU TSPMI) bakalauro ir magistro diplomų teikimo ceremonija. Joje dalyvavo ir sveikinimo žodį absolventams tarė Vilniaus universiteto rektorius prof. Benediktas Juodka, Vilniaus universiteto tarybos narys Česlav Okinčic, VU TSPMI direktorius prof. Raimundas Lopata.

2006 m. VU TSPMI baigė 119 politikos mokslų bakalauro programos studentų (X laida) bei 67 magistro programos studentai (VIII laida). Tarptautinių santykių ir diplomatijos magistro programos studentei Dianai Jurgelevičiūtei, lyginamosios politikos magistro programos studentui Liutaurui Gudžinskui ir politikos mokslų bakalauro programos absolventei Ievai Jusionytei įteikti *Cum Laude* diplomai. Tarptautinių santykių ir diplomatijos magistro programos studentei Dianai Jurgelevičiūtei taip pat buvo įteikta Lietuvos išėivio diplomato Algirdo Rimo premija. Už geriausią bakalauro darbą apdovanotas politikos mokslų bakalauro programos studentas Jonas Žakaitis („E. Levino filosofija ir liberalizmo kritika“; vadovas prof. Alvydas Jokubaitis). Geriausiu 2006 m. magistro darbu pripažintas Dianos Jurgelevičiūtės magistro darbas „Lietuvos ir Rusijos santykiai informacinio saugumo požiūriu“ (vadovas doc. dr. Nortautas Statkus).

1992–2005 m. TSPMI bakalauro programą baigė 654 absolventai, magistro programas – 321 absolventas, institute apgintos 22 politikos mokslų daktaro disertacijos.

NERIJUS PETRAUSKAS

PASAULINIS POLITOLOGŲ BENDRUOMENĖS KONGRESAS

Pasauliniai Tarptautinės politikos mokslų asociacijos (ang. *International Political Science Association – IPSA*) kongresai vyksta kas treji metai ir yra laikomi svarbiausiu pasaulinės politologų bendruomenės mokslinių ir profesinių idėjų forumu. 2003 m. pasaulinis kongresas vyko Pietų Afrikoje, Durbane (deja, Lietuvos atstovai jame nedalyvavo). Šių metų liepos 9–13 d. XX kongresas vyko Fukuoka, Japonijoje.

XX pasauliniame IPSA kongrese dalyvavo rekordinis pranešėjų skaičius – 2500. Kongreso darbas buvo organizuotas pagal jau įprastą schemą:

- 1a) prestižiškiausią vietą užėmė plenarinės kongreso atidarymo, uždarymo ir „vardinės“ sesijos (kuriose pranešimus skaitė labiausiai pripažinti pasaulio politologai, tokie kaip Pippa Norris, Ogata Sadako, Guillermo O’Donnell, Sola Lourdes (naujai išrinktoji IPSA prezidentė), Max Kaase (IPSA prezidentas);
- 1b) lygia greta vyko Japonijos politologų asociacijos sesijos, kurios iš pagarbos kongreso šeimininkams išimties tvarka buvo dvikalbės (vyko anglų ir japonų kalbomis su sinchroniniu vertimu);
- 2) pagrindinė tema „Ar demokratija veikia?“ buvo padalyta į septynias potemes (demokratijos krizė ir galimybės; demokratija ir naujoji pasaulio tvarka; demokratinė praktika, institucijų legitimumas ir atstovavimas interesams; tapatybių politika ir da-

- lyvavimas; viešojo politika, biurokratija ir demokratijos veikla; politinis pažinimas, teorija ir demokratinių institucijų sąranga; elektroninė, tiesioginė demokratija ir kt.). Vyko po 5–8 kiekvienos potemės sesijas, kurių kiekviename buvo perskaitomi 3–5 pranešimai ir dalyvavo 1–2 diskutantai. Šių eilučių autorė dalyvavo dviejose sesijose apie demokratijos kokybę, kuriose pranešimus skaitė ir diskutavo Larry Diamond, Guillermo O'Donnell, Leonardo Morlino, Dirk Berg-Schlosser ir kiti;
- 3) absoliuti dauguma pranešimų ir diskusijų vyko IPSA tyrimų grupių (*Research committees*) organizuotose sesijose. Kongrese dalyvavo 52 tokios tyrimų grupės ir kiekviena jų organizavo po 3–7 sesijas, kuriose buvo perskaitomi 4–6 pranešimai ir vyko diskusijos. Šių eilučių autorė dalyvavo tyrimų grupėje nr. 8 „Įstatymų leidybos institucijos“ (*Legislative specialists*) ir skaitė pranešimą „Politikai, ‘palaiminti’ buvusio sovietinio režimo. Lyginamoji Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos parlamentarų studija, 2005“. Taip pat šių eilučių autorei teko dalyvauti ir tyrimų grupės nr. 19 „Lyčių politika“ (*Gender politics and policy*) diskusijose. Paprastai sesijose dalyvaudavo jau gana gerai susižaidusios tyrėjų komandos ir šios sesijos tapdavo teminiais mini seminarais;
  - 4) didžiausia pranešimų įvairovė buvo specialiosiose sesijose, kuriose *ad hoc* buvo sugrupuoti individualių autorių pranešimai, dažnai labai skyręsi tiek savo metodologinėmis priemonėmis, tiek akademinio lygiu. Daugumoje šių sesijų nebuvo iš anksto aiškiai priskirtų vedėjų ir diskutantų, tad jose vyravo laisva akademinė improvizacinė dvasia. Vėlgi šių eilučių autorė turėjo garbės pirmininkauti ir atlikti diskutanto vaidmenį specialiojoje sesijoje „Kiek legitimi yra Sąjunga (ES) tarp savo narių“. Skaitytų trijų pranešimų spektras apėmė ES politikos daugiapakopiskumą genetiškai modifikuotų produktų atžvilgiu; Čekijos ir Slovakijos ES integracinio diskurso ir šalies vidaus politikos legitimacijos lyginamąją analizę bei ES plėtros normatyvinius

aspektus globalizacijos, tarptautinio terorizmo ir gerovės valse-tybės krizės kontekste.

Greta sesijų vyko darbiniai tyrimų grupių susirinkimai, kuriuose buvo aptariami tolesni teminių tyrimų prioritetai ir būsimieji renginiai. Taip pat vyko administraciniai posėdžiai (IPSA ataskaitiniai rinkiminiai renginiai). Šių eilučių autorei ir, tikėtina, visai Lietuvos politologų bendruomenei svarbiu įvykiu tapo naujosios IPSA 18 narių valdybos rinkimai – juose trejų metų kadencijai buvo išrinkta ir šių eilučių autorė, dabartinė Lietuvos politologų asociacijos prezidentė Irmina Matonytė. Tad pokomunistiniam regionui IPSA dabar atstovaus trys asmenys: rusė tarptautinių santykių ir saugumo studijų specialistė Tatjana Parchalina iš Maskvos universiteto, politologijos profesorius ir ambasadorius prie Jungtinių Tautų Anton Bebler iš Slovėnijos ir minėtoji lietuvė, Europos humanitarinio universiteto Vilniuje prorektorė. IPSA valdyboje trečdalį sudaro moterys: šalia naujosios prezidentės Lourdes Sola joje dar dirba moterys mokslininkės iš JAV, Rusijos, Australijos, Brazilijos ir Lietuvos.

Kviečiu visus smulkiau susipažinti su kongresu www.fukuoka2006.com (yra kai kurių pranešimų tekstai ir tezės bei kontaktinė informacija apie autorius). Platesnė informacija apie IPSA veiklą ir galimybes: www.ipsa.ca (organizacijos būstinė yra Kanadoje, Monrealyje).

Kitas, XXI pasaulinis kongresas vyks Čilėje, Santjago mieste, 2009 m. rugpjūčio 17–22 dienomis.

IRMINA MATONYTĖ

TSPMI IR STT BENDRADARBIAVIMO SUTARTIS

Rugsėjo 12 d. Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas (VU TSPMI) ir Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT) pasirašė bendradarbiavimo sutartį, pagal kurią abi minėtos institucijos bendradarbiaus korupcijos problemų tyrimo ir prevencijos politikos įgyvendinimo srityje.

VU TSPMI ir STT vykdys bendrus projektus, susijusius su STT vykdomos visuomenės švietimo funkcijos įgyvendinimu ir su VU TSPMI studijų programų bei studijų proceso tobulinimu. Remiantis šia sutartimi VU TSPMI studentai Specialiųjų tyrimų tarnyboje galės atlikti praktiką, STT bendradarbiaus siūlydama TSPMI studentams baigiamųjų darbų temas, abi institucijos teiks tarpusavio konsultacijas korupcijos problemų tyrimo klausimais. Taip pat planuojama rengti bendrus korupcijos problemų studijų projektus, seminarus ir diskusijas korupcijos prevencijos politikos įgyvendinimo srityje.

Pasak VU TSPMI direktoriaus prof. Raimundo Lopatos, „džiugu, kad Lietuvoje atsirado politinė valia spręsti korupcijos problemas. Nors ši instituto ir STT bendradarbiavimo sutartis gimė ne šių dienų politikos aktualijų kontekste, pastarųjų dienų politikos įvykiai tik priverstė mus suprasti, kad šio klausimo atidėti vėlesniam laikui nebegalima. Siekdami apčiuopiamų ir kokybiškesnių rezultatų, šiandien formalizuojame prieš beveik ketverius metus prasidėjusį mūsų institucijų bendradarbiavimą“.

VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas taip pat yra pasirašęs sutartis su LR Užsienio reikalų ministerija, LR Krašto apsaugos ministerija bei kitomis valstybinėmis institucijomis.

KRISTINA VAIČIŪNAITĖ